

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1553. usque ad annum 1557

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1771

VD18 9011857X

§. 83. Oratio Ferdinandi in Comitiiis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66565](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66565)

in finem mihi a Fratre meo Cæsare Sæcul. XVI.
 plena agendi facta est potestas, nec A. C. 1555.
 diutius, quam oportet, vos remora-
 bor. Acceptis hisce Ferdinandi man-
 datis nonnulli Principes Augustam per-
 rexerunt, unde die quinta Februarii
 comitiis datum est initium, in quibus
 Ferdinandus congregatos his verbis
 alloquebatur: *Scitis vos, quam gravibus,
 ac necessariis de causis hunc Conventum Cæ-
 sar, primum ad Ulmam, post autem ad
 hanc urbem, ut sub idus Novembris inchoa-
 retur, indixerit: ipsemet quidem rogatu,
 monituque meo, ad hæc comitia venire, rem-
 que auspiciari optabat, sed constituendis doni-
 rebus, ut per suam absentiam recte omnia
 fierent, & hosti vicino possit occurri, si
 quid moliretur, impeditus fuit, atque tar-
 datus: veruntamen ego ad vigesimum no-
 num Decembris diem hac tandem veni, ut
 in commune consulerem, nam idipsum Cæ-
 sar imprimis petit, nimirum, ut quidquid
 ad gloriam Dei pertinet, ac Imperii tran-
 quillitatem, id de communi vestrum omnium
 consilio statuatur.*

§. LXXXIII.

Oratio Ferdinandi in comitiis.

*Noti etiam vobis sunt, prosequatur Fer-
 dinandus, perniciosi motus tam inte-
 stini, quam externi, qui præter omnem ex-
 pecta-*

Sæcul. XVI. *pettationem post inciderunt, quibus omnia*
A.C. 1555. *illa tam salutaria decreta, non impedita*
solum, atque turbata, verum etiam sub-
lata sunt, maximo quidem reipublica
detrimento. Id omnibus ita constat, nihil
ut attineat commemorare longius, in eo au-
tem Cæsaris nulla intervenit culpa, qui
nec offensionis causam ulli dedit, & honeste
semper egit, atque constanter, & quæcun-
que tandem sit adversariorum criminatio,
publicam imprimis utilitatem spectavit: ne-
que dubito, quin & idem vos ipsi sentiatis,
& eum hoc nomine purgatum habeatis: cum
igitur, ut his incommodis medicina fieret,
Conventum hunc Cæsar indixerit, statuit
quidem ipsemet actioni toti interesse: verum
& valetudine, & aliis negotiis detentus
non potest: neque tamen diutius rem differri,
sed quamprimum inchoari vult, quo videli-
cet & malum ingravescens coereretur, &
patricæ, qua nihil illi est antiquius, officium
suum ipse præstaret: itaque me constituit
Vicarium, & plenam agendi mihi fecit
potestatem, ut rationes una vobiscum ineam,
reipublicæ tum honestas, tum utiles, ad
eamque rem certos homines delegavi, ac
mihî attribui, qui simul idem agant: de re-
ligione vero prima est futura, & præcipua
actio: hoc enim dissidium tam diuturnum,
& omnis perturbationis & calamitatis fons
est, atque caput: & quod plurimis nunc
annis tot hominum millia, non vitæ solum,
sed

sed animæ quoque jacturam fecerint, & æ-Sæcul. XVI.
 ternæ salutis, huc est referendum: id autem A. C. 1555.
 ita constat palam, ut ampliori nihil sit
 opus explicatione: lamentabile nimirum est
 spectaculum, & luctuosum, eos, qui sunt
 ejusdem baptismi, nominis, Imperii, lin-
 quæ, divelli ad hunc modum in ejus fidei
 professione, quam tot seculis, veluti per
 manus traditam a Majoribus acceperunt:
 multo autem est gravius, quod non una so-
 lum orta sit, & altera, sed plures quotidie
 sectæ nascantur, dum suam quisque vult
 opinionem tueri, quæ sane res & ad Dei
 contumeliam spectat, & charitatis vincu-
 lum dissolvit, & mentes hominum pertur-
 bat, sic, ut promiscua multitudo, quid sta-
 tuere debeat, atque credere, prorsus igno-
 ret: omnium autem est gravissimum, quod
 in his tantis erroribus plerique sensim ado-
 lescant, & tam ex prima nobilitate, quam
 ex plebæis alii fortasse reperiantur, qui rerum
 omnium securi nihil plane credunt, neque spe-
 ctant, quid ratio, quid honestas, quid con-
 scientia denique præscribat: hoc autem ju-
 ventutis innoxie summo fit tum incommodo,
 tum periculo: & certe, cum primis est de-
 plorandum, si quidem Germania, quæ jam
 sæculis aliquot primam habuit virtutis, &
 pietatis laudem, ideoque florentissima fuit,
 nunc eo recidat, & sic degeneret, ut cum
 profanis etiam olim gentibus comparari non
 possit, & ne turcis quidem etiam, atque
 barba-

Sæcul. XVI. barbaris hodie populis hac parte præferri
A.C. 1555. debeat, & censeri melior: quod autem hu-
 jus mali nulla sit adhuc emendatio facta,
 licet crebri fuerint conventus, quod paucis
 ea res curæ fuerit, quod illi, quos in pri-
 mis decebat mederi, partim frustra commi-
 verant, partim obsecundantes temporis suum
 in eo privatum emolumentum spectarint, hac
 de causa Deus immortalis, multo jam tem-
 pore Germaniam omnem, & quosdam Or-
 dines privatim affligit variis calamitatibus,
 ita quidem, ut, quæ regio populi frequen-
 tia, viribus, atque robore præstabat olim,
 & vim omnem a se facile profligare pote-
 rat, ea nunc variis dilacerata simultatibus,
 bellis, atque turbis, tam civilibus, quam
 externis, in summo discrimine versetur, &
 ad interitum spectet, nisi illam Deus mira-
 biliter servet: opus igitur est, ut pro se
 quisque Magistratus det operam, ut suum
 hic faciat officium, & religionis negotium,
 quo & Dei continetur honos, & omnis vitæ
 honestas, inprimis commendatum habeat:
 porro componendæ religionis non una ante-
 hac inita est ratio, sed ut œcumenicum, li-
 berum, & pium concilium interveniret, non
 Cæsari tantum, atque mihi, verum etiam
 vobis ipsis omnibus optima semper inde ab
 initio visa est via, propterea quod, cum sit
 fidei causa, non ad unum modo populum,
 sed ad reliquas etiam omnes Christiani no-
 minis gentes pertineat, quæ nimirum huc
 etiam

etiam adhibendæ sunt, ut, quidquid est ubi-
 que vitiorum emendetur, atque tollatur: ita-
 que Cæsar & pro suo munere, & vestrum
 rogatu totis huc incubuit viribus, & id
 perfecit demum, ut ejusmodi Concilium non
 semel & indictum sit, & aliquoties, etiam
 inchoatum: quid autem impedimenti singu-
 lis temporibus intervenerit, & cur ejus rei
 fructus ad rempublicam nullus redierit, id
 suo loco relinquo, neque dubito, quin ex
 vobis complures, qui vel interfuerunt Con-
 cilio, vel suos ibi Legatos habuerunt, caus-
 sam teneant: jam vero, si nihilominus vo-
 bis placeat, ut eadem Concilii ratio quam-
 primum repetatur, & locum obtineat, quod
 ipsum videlicet ab immortalis Deo est ante
 omnia precandum, profecto non modo li-
 benter assentiam, sed omni studio, fide, di-
 ligentia rem curabo, & tunc quidem hoc
 solum erit deliberandum, quomodo illa, quæ
 prius impedimentum attulerunt, auferri de-
 beant, atque tolli: quod si vero propter
 belli motus, & reipublicæ tempestatem in
 aliud tempus magis tranquillum esse disse-
 rendum videbitur, consentio, ut aliæ piæ
 rationes, atque tolerabiles tractentur,
 atque interea populus, & ordines omnes pa-
 cate vivant, & honesta disciplina contineat-
 tur, incolumi semper, & Gloria Dei, &
 conscientia: Superioribus quidem annis,
 prosequeretur Ferdinandus non semel
 mentio est facta Concilii nationalis tanquam
 illud

Sæcul XVI.
 A.C. 1555.

Sæcul. XVI. illud huc maxime sit accommodatum, sed
A.C. 1555. quoniam illius & nomen, & modus, at-
 que forma nostris temporibus non admodum,
 opinione quidem mea, cognita sit & usitata,
 nihil, hoc quidem in tempore, statuere de
 eo possum: tertia vero via, & ratio est
 per colloquia non semel tentata: ac licet nul-
 lam ad frugem ea pervenerint, tamen hoc
 deprehendi, non pauca ibi potuisse, & præ-
 cipua quidem conciliari, si quidem affectu
 vere pio res acta, neque commodi fortasse
 privati fuisset utrobique habita ratio, quod
 tamen nullius ad injuriam dictum esse volo:
 hac ergo de ratione cogitandum erit etiam:
 ac licet Cæsaris ea de re consilium, ac in-
 stitutum, fidele prorsus, multo sit aliter
 acceptum superioribus annis, & utrisque
 prope fuerit ingratum, ego tamen, si nunc
 vobis ita denuo videbitur, non illud improbo:
 si quoque partes agatis sincere, si depositis
 affectibus, & obstinatione remota, Dei glo-
 riam tantum, & communem Salutem vobis
 proponatis, omnem in eo fidem, ac diligen-
 tiam præstabo: alia mihi nulla, hoc tem-
 pore, quæ sit idonea, via apparet, si quid
 autem vos magis aptum habetis, & expedi-
 tum, permissum est vobis, ut in medium
 adducatis.

Circa alterum deliberationis caput,
 quod pacem concernebat, Ferdinandus
 perorabat hunc in modum: Superio-
 ribus quidem annis, cum hanc in rem a
 nobis

nobis sancirentur leges, bene consultum fuisse
 communi otio, Cæsar æque, ac ego puta-
 bamus: nunc autem ipse eventus docet,
 non satis fuisse cautum, eo quod rebelles, atque
 seditiosos condemnare non licuerit, atque pro-
 scribere, nisi citati primum essent, & ob-
 servatis omnibus judiciorum formulis con-
 victi, cum interim illi spatium nacti multos
 præter omne meritum affligerent: cautum
 quoque fuit superioribus edictis, ut ei, qui
 vim pateretur, finitimi subvenirent: vobis
 autem constat, cujusmodi intervenerint im-
 pedimenta: deliberetis igitur, & vobiscum
 diligenter expendatis velim, quomodo hæc
 duo capita legis corrigenda sint, ut & quie-
 tis impatientes homines deterreantur: & qui
 fideles Imperio sunt; non sibi defutura con-
 tra vim auxilia, certo sciant: id autem,
 nunc poterit fieri, eo commodius, quod &
 Wormaciacæ nuper, & Francosurti sint ejus
 rei jacta fundamenta: recte facietis ergo, si
 deliberationem ibi susceptam prosequamini,
 & ad exitum perducatis: hortor etiam, ut
 de constituendo judicio, de contributione
 publica, de moneta, deque rebus ad politiam
 pertinentibus consultetis, & huc vestras co-
 gitationes omnes ad hoc referatis, quemad-
 modum hæc intestina mala, simultates, turbæ,
 seditiones, atque vis tollenda sint, & ex-
 tirpanda funditus: in eoque statu Imperii
 consideretis imprimis, & respiciatis, in quan-
 to ver-

Sæcul. XVI.

A.C 1555.

Sæcul. XVI. *to versetur Germania periculo, non solum*
A.C. 1555. *obvastatorem Turcam: verum etiam propter*
alios hostes, qui non secus, atque Turca,
moliuntur in Imperii perniciem: cogitetis
ergo, quantas illi commoditates percipiant
ex his offensionibus, atque civilibus malis,
quæ nimirum ipsi callide suscitant, atque
fovent, ut in hac Ordinum divulsione suam
cupiditatem expleant, & per occasionem im-
petu factò suam in potestatem, atque servi-
tutem omnes redigant, etenim alii populi,
qui sic ab illis expugnati sunt, & circum-
venti, documento vobis esse deberent, ut vo-
bis caveatis, & ea consilia suscipiatis, qui-
bus & imminens patricæ tempestas, atque
ruina propulsetur, & Imperio sua constet,
ac permaneat authoritas, atque robur, &
vis omnis externa, sicut olim ita nunc etiam
fortiter, atque mascula virtute rejiciatur:
quicquid autem eo Cæsar, atque ego confer-
re poterimus & opis, & consilii, facturi
sumus perlubenter, & ita quidem, ut quanta
charitate patriam complectamur, omnes in-
telligere possint: hoc videlicet ipsimet debe-
tis vobis certo persuadere.

§. LXXXIV.

Cardinalis Moronus a Pontifice ad
comitia ablegatus.

Pallav. l. 13.
cap. 10. n. 4.

Cum hæc Ferdinandi oratio per uni-
 versam Germaniam divulgaretur,
 Augustæ nuntiabatur, quod is ipsemet
 circi-